

Értesítés kereszturi közép- tanodánkról. ¹⁾

Sz. kereszturi középtanodánkban az 187⁴/₅-ik iskolai év szeptember 5-én nyitattott meg az összes tanári és tanítói kar jelenlétében, midőn néhai igazgató egy rövid irányadó beszédben kijelölte az utat, melyen haladva, az ifjuság mind inkább-inkább megközelítheti ama szép és magasztos czélt, melyre törekedni főkötelesség, s mely biztos alapot nyújt arra nézve, hogy egyen-egyen a társadalom hasznos és munkás tagjaivá, értelmes honfiakká, s unitárius vallás közönségünk rendíthetlen oszlopaivá lehessenek.

Felvétetett összesen ez isk. évben 141 tanuló. Ezek közül az öt gymnasialis osztályba 78, a 3 elemi osztályba 55. Osztályba nem járó, részint kezdő, részint pedig csak egyes tantárgyakat magán úton tanuló volt 8. Évközben eltávozott az intézetből 4, húzamosabb ideig beteg volt 1, maradt tehát az intézetben év végéig 136 tanuló. Csekély szám, mondhatná valaki, de tekintve a székely földnek, s különösen pedig azon vidékeknek, melyek ezen intézet népességéhez a nagyobb contingenszt szolgáltatják, több évi terméketlenségből s más helyi viszonyokból származó elszegényedését, nincs miért elszomorodni a tanulók csekély számán. Erős reményünk van, hogy e majdnem minden székelyföldi intézettel közös baj rövid időn jobb fordulatot veszen!

Vallás szerint: unitárius volt 107, ref. 22, r. kath. 3, lutheranus 2, görög keleti 6, görög kath. 1.

Nemzetiség szerint: magyar volt 132, oláh 7, szász 2.

Ez év intézetünkre nézve gyászos év vala. Október 5-én meghalt kedves emlékü igazgatónk Marosi Gergely, s benne intézetünk egyik fáradhatatlan munkás tagját, s minden közügyei iránt melegen érző tevékeny barátját veszttette el. Temetése okt. 7-én történt meg. Legyen áldott emléke!

¹⁾ Örvendünk, hogy felhívásunk nem maradt eredménytelenül s ezzel kiegészíthetjük a K. M. 4-ik füzetében iskoláinkról közzölt értesítéseket. Szerk.

E gyászeset után felsőbb intézkedésre az általa tanított tanítványok tanártársai között felosztatván, a tanítás megszakítás nélkül tovább folyt.

Tanított az intézetben 2 rendes és egy segéd tanár, 3 köztanító, 1 rajz, 1 írás, 1 műének és egy vallásos ének és orgona tanító. Összesen tehát működött 10 tanerő. Ezen kívül Péter János köztanító tanított az egész ifjuságnak testgyakorlatot, s mint az 1-ső és 2-ik elemi osztály vezetésére alkalmazott szaktanító, ezen osztályoknak hangjegyeket is.

A téli közvizsgálat február 2-ától 5-ikéig, a nyári közvizsgálat pedig jun. 28, 29, 30 és jul. 1, 2-ik napjain tartatott meg a hivatalosan kinevezett vizsgáló bizottság s a közelebről érdekeltek jelenlétében.

Az inspector curator urak tán az épen akkor folyt országgyűlési követ választások izgalmai miatt távol maradtak a vizsgákról, pedig várva vártuk. Vajha intézetünket látogatásaikkal — legalább a vizsgák alkalmával — szerencsétlenék.

Intézetünk ifju muzsasergéből a halál áldozatául ez évben senki sem esett, csupán a vidéken uralkodó himlő-járvány miatt kellett az orvos felszólítására a pünkösti szűnidőt egy héttel a rendes időnél hamarább kiadni.

Egyszerre 9 ifju feküdt könnyebb veres himlőben, és 1 nehezebb hólyagos himlőben, minek következtében egy tanterem kórházzá alakittatván, a nehezebb beteg az intézeti orvos által itt gyógyítottatott s szerencsésen fel is gyógyult.

Évközben egy tanterem ablakkal s ajtóval láttatott el, s taneszközökül megszerezettek a métermértékek megismertetéséhez szükséges mértékek és az ásványtan tanításához Dr. Szabó József által kiadott jegeczhálók.

Az iskolai nagy könyvtáron kívül az ifjuság kebelében következő egyletek vannak:

a.) Az ifjusági olvasó egylet: ennek van saját s mintegy 565 darabból álló könyvtára, heti irott közlönye. Ez évben járatta a Ker. Magvetőt, Egyházi Reformot, Protestáns egyházi és iskolai lapot, Vasárnapi és Politikai Ujdonságokat, és a Természet-tudományi Közönyt. 56 kül- és beltagjától bevétel volt 100 frt. 59 kr., mely könyvszerzésre és kötésre fordittatik.

b.) Kis olvasó egylet: melynek szintén saját könyvtára van, de a melyben csak a kisebb, gyermek-olvasmányok vannak képviselve. Könyveinek száma 150 darab.

c.) **Kölcsönző egylet:** ennek tőkéje jelenleg 106 frt. 74 kr., a mi egyenesen csak az ifjuság között forog; van ezen kívül nagyobb összegben tőkéje még elhelyezve. Czélja ez egyletnek az, hogy tagjai szorult esetekben, mérsékelt kamat mellett, kölcsönben részesülnek, ezen kívül: az olvasó egylet felsegítése, a menyinyiben minden 10-ik évben 100 frton feljüli összegét átadja ennek könyvszerzésre.

A több rendbeli ösztöndíjból, melynek elnyerhetésénél a tanulásbeli szorgalom, szegénység s főleg a jó erkölcsi magaviselet vétetik tekintetbe, következő ifjak részesültek:

Az **Ágoston István** féle alpból: Nagy Gergely és Deák Ákos V-ik gymn. oszt. tanulók 20—20 frtot, Demeter Lőrincz IV. gymn. oszt. 20 frtot, Gábor Albert IV. gymn. oszt. 24 frtot nyertek.

A **Rafaj Károly** és **Daraghi Mihály** féle alapítvány kamataiból Sebesi Samu és Kozma Imre III. gymn. oszt. tanulók nyertek 6—6 frtot.

A **Vas Miklósné** ur aszszony által tett 400 frtos alapítvány kamataiból nyertek: Péterfi Lajos III. gymn. oszt. tanuló 4 frt, Marosi Ferencz II. gymn. oszt. tanuló 4 frt, Gyöngyösi Árpád, II. gymn. o. tanuló 4 frt, Nyiredi Géza II. gymn. o. tanuló 4 frt, Kis Mózes I. gymn. o. t. 4 frt, és Varga Árpád I. gymn. o. t. 4 frtot.

Néhai boldog emlékezetű **Fejér Márton** féle alapítványból az egy forintos ezüst tallért szép írásáért nyerte Marosi Ferencz II. gymn. oszt. tanuló.

Árkosi Dénes czimzetes esperes és **Rafaj Károly**, a Ker. Magvetőnek VIII és IX-ik köteteit az illető Channing műveivel együtt most is kiosztás végett több példányban megküldvén, ezekből nyertek: Gálfi Lajos IV. gymn. oszt. tanuló magyar nyelvi dolgozataiért, Gáspár János V-ik gymn. oszt. tanuló szép rajzáért, Adorján Domokos IV-ik gymn. oszt. Ilkei András V. gymn. o. és Veres Károly III. gymn. oszt. tanulók a hangjegy tanulásban tett előmenetelökért egy-egy példányt.

Adjon Isten sok buzgó alapítót intézetünk számára, és sok jeles ifjat, kik azokat elnyerhessék.

Sz. Keresztur, 1875 oct. 8-án.

László József,
igazgató tanár.